

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/731

KARAR NO : 2020/1294

DAVACI : FATMA ALTINEL ADINA TÜM YEREL YÖNET M
ÇALI ANLARI SEND KASI

VEK L : AV. HSEY N BURAK ELEB CAN
-UETS[16550-55074-00080]

DAVALI : ZM R BÜYÜK EH R BELED YE BA KANLI I

VEK L : AV. N HAN GÜN ND
-UETS[16664-66884-65895]

DAVANIN ÖZET : Davacı tarafından, davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan 01/01/2020-31/12/2020 dönemi Toplu Sözle mesinin 5/B-f bendinde yer alan, sözle menin tarafı olan sendikaya ye olmayanların sözle meden yararlanmasının, memur taban aylı ının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri ko uluna ba lı oldu una dair sosyal denge sözle mesi aidatı adı altında kesinti yapılmasına dair Toplu Sözle mesi hükmünün; hukuka aykırı oldu u, sendikaya ye olan personelle olmayan personel arasında ayrıma gidilemeyece i, böyle bir ayırımın Anayasa'nın e itlik ilkesine ve yerle ik yargı içtihatlarına aykırılık te kil etti i ileri sürülerek iptali ile yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZET : Sözle melerin uygulanmasından do acak uyu mazlıklarda görevli yargı yerinin adli yargı yeri oldu u, davanın sözle menin tarafı olan Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası'na ihbarının istenildi i, dava konusu uyu mazlı ın mevzuata uygun oldu u, aidatın sendikaya gelir kaydedildi i, toplu i sözle mesinden yararlanmanın çalı anların inisiyatifinde oldu u, dava konusu hükümle sendikaya ye olup olmama konusunda özgürlüklerin korunmasının amaçlandı ı belirtilerek davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

TÜRK M LLET ADINA

Karar veren zmir 3. dare Mahkemesi'nce, davalı idarenin görev itirazı yerinde görülmeyerek davanın esası hakkında i in gere i gr öldü:

Dava; davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözle mesinin 5/B-f bendinde yer alan sözle menin tarafı olan sendikaya ye olmayanların sözle meden yararlanmasının, memur taban aylı ının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri ko uluna ba lı oldu una dair sosyal denge sözle mesi aidatı adı altında kesinti yapılmasına dair Toplu Sözle mesi hükmünün; hukuka aykırı oldu u, sendikaya ye olan personelle olmayan personel arasında ayrıma gidilemeyece i, böyle bir ayırımın Anayasa'nın e itlik ilkesine ve yerle ik yargı içtihatlarına aykırılık te kil etti i ileri sürülerek iptali ile yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte tahsil edilmesi istemiyle aılmı tır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 11.4.2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6289 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile eklenen **Ek 15. maddede**; "Belediyeler ve ba lı kurulu ları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan toplu sözle mede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda ngrlen hükümler

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/731

KARAR NO : 2020/1294

çerçevesinde yapılabilecek sözleşme belirlenir." ekinde düzenleme yapılmı tır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 14. maddesinde; "Sendikalara üye olmak serbesttir. Kamu görevlileri çalıştıkları yerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler." hükmüne, 18. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Kamuya veren kamu görevlileri arasında sendika üyesi olmaları veya olmamaları nedeniyle bir ayırım yapılamaz." hükmüne, 24. maddesinde; "Sendika ve konfederasyonların gelirleri; a) Üyelerinin ödeyecekleri üyelik ödentilerinden, b) Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden, c) Bağımlı ve yardımlardan, d) Malvarlığından elde edilen gelirlerden oluşur." hükmüne, 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kanununun 18. maddesi ile değişik "Toplu sözleşmenin kapsamı" başlıklı 28. maddesinin birinci fıkrasında, "Toplu sözleşme; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zamm ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalıştırma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsar." hükmüne, ikinci fıkrasında; "Toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamaz." hükmüne yer verilmiş, aynı Kanununun 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kanununun 22. maddesi ile değişik "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı **32. maddesinde**; "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. **Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz** ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz" hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davalı idareyi de temsilen zmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında 01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında geçerli olmak üzere Sosyal Denge Tazminatı ödenmesini de içeren Sözleşme imzalandığı, anılan Sözleşmenin "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı 5'inci maddesinin f bendinde, sözleşmenin tarafı olan sendikaya üye olmayanların memur taban aylığının %1,5 katı kadar aidat ödeyerek sözleşme meden yararlanacağı yönünde hükme yer verildiği, davacı tarafından da davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan sözleşme konusu Toplu Sözleşmenin 5/B-f bendi uyarınca yetkili sendika üyesi olmayan personelden sosyal denge sözleşmesi aidatı adı altında kesinti yapılmasına dair Toplu Sözleşme hükümünün iptali ile yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren ilave olacak yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Öte yandan Danıştay 12. Dairesinin 18/12/2019 tarih ve E:2019/4940 sayılı kararı ile 01/09/2019 tarih ve 30875 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/08/2019 tarih ve 2019/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın, "**Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklar**" başlıklı 4. bölümünün "**Sosyal Denge Tazminatı**" başlıklı 1. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "Sosyal denge sözleşmesinin taraf sendikası, üyesi olmayan kamu görevlilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/731

KARAR NO : 2020/1294

sözle mesi aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri, söz konusu sözleşme medenî aynı usul ve esaslar dahilinde yararlanır." hükmünün yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre, sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek için yapılan sözleşme menin toplu sözleşme sayılmayacağı anlaşılmakta olup bu dönemde toplu sözleşme yerine geçen Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararının, sosyal denge sözleşmesinin taraf sendikasının, üyesi olmayan kamu görevlilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge sözleşme mesi aidatı alabileceğine dair hükmünün Danıştay 12. Dairesince yürütmesinin durdurulması, yasal düzenlemede de sosyal denge tazminatı alan kamu görevlilerinden dayanılmaz aidatı ya da sözleşme mesi aidatı kesilmesine imkân sağlayan bir düzenlemeye yer verilmemesi kapsamında dava konusu sözleşme hükmünde hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta sözleşme menin tarafı sendikaya üye olmayan personelden sosyal denge tazminatından yararlanabilmeleri için yapılan sözleşme mesi aidatı kesintisine son verilmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin ilerde hukuka uygunluk görülmediği gerekçesiyle iptaline dair Mahkeme kararına yönelik istinaf başvurusu zmir Bölge Daire Mahkemesi 6. Daire Dava Dairesi'nin 12.12.2019 tarihli ve E:2019/2251, K:2019/2278 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

Öte yandan, sözleşme mesi aidatı kesilmesini öngören sözleşme mesi hükmünün hukuka aykırı olduğu sonucuna varıldığından ve hukuka aykırılığı yargı kararıyla saptanan sözleşme mesi hükmü nedeniyle kesilen dayanılmaz aidatlarının dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi gerektiği ise açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu sözleşme menin 5. maddesinin (f) bendinin **iptaline**, anılan sözleşme mesi hükmü uyarınca yapılan kesintilerin dava tarihinden itibaren işletilerek her bir kesinti tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya **ödenmesine**, ayrıca idari dökümü yapılan 209,10TL yargılama giderinin ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.700,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde zmir Bölge Daire Mahkemesi'ne **istinaf yolu açık** olmak üzere, 05/11/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Ba kan
EKREM ATICI
28434

Üye
KEMAL ORANCA
33619

Üye
PINAR ARSLAN
178458

YARGILAMA GİDERLERİ :

Ba vurma Harcı :	54,40 TL
Karar Harcı :	54,40 TL
Vekalet Harcı :	7,80 TL
Posta Gideri :	92,50 TL

TOPLAM : 209,10 TL